

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

دوستم کارگر من نیست!

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتی‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

کارفرمای کتابفروشی هستم. یک فروشنده دارم که حق بیمه او به طور مرتب پرداخت می‌شود. چندی قبل که فروشنده جهت سرکشی به منزل خود رفته بود. یکی از دوستانم برای چند ساعتی برای احوالپرسی به مغازه آمده بود همزمان یک مشتری جهت خرید کتاب به فروشگاه وارد شد، من چون با مشتری دیگری صحبت می‌کردم، از دوستم درخواست کردم کتاب مورد درخواست مشتری را از قفسه به مشتری بدهد، دوستم مشغول صحبت کردن با مشتری بود که همزمان بازرس کارگاه سازمان تأمین اجتماعی جهت انجام بازرسی وارد فروشگاه شد و در مورد پرسنل فروشگاه سؤال کرد، اعلام کردم فروشنده بیمه‌شده بیرون از مغازه هستند، اما بازرس اسم دوست من را که جهت احوالپرسی به مغازه آمده بود به عنوان فروشنده در سیستم دستی خود ثبت کرد، بعد از ۲۴ ساعت پیغامی از تأمین اجتماعی دریافت کردم مبنی بر اینکه بر اساس گزارش بازرسی، دوستم فروشنده و کارگر من است! از چه طریقی می‌توانم ثابت کنم که وی فروشنده من نیست، در حالی که او کارفرمای کتابفروشی دیگری است و یک فروشنده بیمه‌شده دارد و در همان شعبه تأمین اجتماعی دارای پرونده مطالباتی است؟

شما می‌توانید طبق مقررات مربوطه، به صورت حضوری یا الکترونیکی به گزارش بازرسی اعتراض کنید تا مجدداً از کارگاه شما بازرسی تحقیقی به عمل آید و توضیحات و مدارک مربوطه مبنی بر اینکه نامبرده فروشنده شما نیست به رؤیت بازرس برسد. در نهایت اگر بر اساس گزارش اولیه بازرسی، سازمان تأمین اجتماعی شما را ایدهاکار کند، بعد از اینکه در مهلت تعیین شده به بدهی برآوردی اعلام شده اعتراض کردید می‌توانید موضوع را در هیأت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی مطرح کنید.

از آزادگان دفاع مقدس هستیم. بعد از آزادی از اسارت و بازگشت به وطن، با شغل معلمی چند سال در استخدام رسمی آموزش و پرورش بوده و بعد از مدتی خودم را باز خرید کردم. از آن تاریخ تاکنون در یک شرکت خصوصی شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. چون در زمان باز خرید کسورات بازنشستگی را دریافت نکرده بودم، در سال ۱۳۹۹ در خواست انتقال کسورات بازنشستگی کردم و بعد از طی مراحل قانونی و تقسیت مابه‌التفاوت انتقال کسورات، مقداری از اقساط را در سال ۱۳۹۹ پرداخت اما به علت مشکلات مالی موفق به پرداخت اقساط سال ۱۴۰۰ نشده‌ام. آیا باید مجدداً تقاضای تقسیت بقیه بدهی را بکنم؟

در این خصوص یک خبر خوشحال کننده برای شما داریم! سازمان تأمین اجتماعی در اجرای بند (خ) (ماده ۸۸) برنامه ششم توسعه با صدور بخشنامه شماره ۱۰۰/۹۹/۴۸۱۸ مورخ ۹۹/۶/۱ اعلام کرده، ایثارگران و جانبازان و فرزندان شهدا و آزادگان و رزمندگان که ۱۲ ماه سابقه حضور در جبهه را داشته باشند - و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستند - اگر در طول اجرای برنامه ششم توسعه (لغایت ۱۴۰۰/۱۲/۲۹) متقاضی انتقال کسور بازنشستگی قبلی خود باشند، بر اساس گواهی صادره از بنیاد شهید و امور ایثارگران و یا گواهی صادره از مراجع نیروهای مصلح (حسب مورد) برای یکبار از پرداخت مابه‌التفاوت سوابق انتقالی برای ۱۵ سال سنوات بیمه‌ای معاف بوده و پرداخت آن به عهده دولت خواهد بود. همچنین در ادامه بخشنامه قید شده آن دسته از بیمه‌شدگان مورد اشاره بالا که در سنوات گذشته نسبت به ارائه درخواست کسور بازنشستگی اقدام و پس از انجام تشریفات مقرر، موفق به پرداخت تمام یا بخشی از مابه‌التفاوت متعلقه (مثل شما) نشده‌اند، مشمول این معافیت بوده و می‌توانند ضمن درخواست در دوره اجرای برنامه ششم توسعه، از این قانون بهره‌مند شوند؛ لذا با عنایت به اینکه برنامه هفتم توسعه تاکنون تهیه و تدوین نشده، اما چون طبق بند (ن) (تبصره یک) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ برنامه ششم توسعه تا آخر سال ۱۴۰۱ تمدید شده است، شما می‌توانید در فرصت باقی مانده از سال جاری و به عنوان آزاده از این معافیت پرداخت مابه‌التفاوت استفاده کنید.

در خصوص سؤالات مربوط به بیمه زنان خانه‌دار و بیمه دانشجویی مندرج در شماره ۳۳۷ نشریه، در پاسخ‌های داده شده اعلام شده بود «این

قبیل بیمه‌شدگان می‌توانند والدین تحت تکفل قانونی و یا همسر و فرزندان خود را بیمه کنند» در این ارتباط دو سؤال داشتم: نخست اینکه آیا بیمه‌شده زن خانه‌دار یا بیمه‌شده دانشجویی با هر نرخ حق بیمه می‌تواند افراد تحت تکفل از جمله والدین و همسر و فرزندان خود را تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد؟ ضمناً در یک پاسخ دیگر به یک سؤال مطرح شده مبنی بر اینکه بیمه‌شده زن خانه‌دار چون قصد ازدواج نداشته و کسی را تحت تکفل خود ندارد، پیشنهاد نرخ ۱۲ درصد (فقط بازنشستگی) داده شده، حال این خانمی که کلاً قصد ازدواج ندارد تا بعد از فوت او، بازماندگانش بتوانند از مستمری بازماندگان استفاده کنند، این سؤال مطرح می‌شود اگر این بیمه‌شده متقاضی نرخ ۱۲ درصد در طول بیمه‌پردازی خود دچار کارافتادگی شود، آیا با این نرخ می‌تواند از این تعهد کارافتادگی نیز بهره‌مند شود؟

غیر از بیمه‌صاحبان حرف و مشاغل آزاد، در بقیه مشمولان قانون تأمین اجتماعی، بیمه‌شده صرفاً با پرداخت یک مبلغ مشخص، ضمن استفاده از تعهدات بلندمدت و کوتاه‌مدت، حق استفاده از درمان برای خود و افراد تحت تکفل را دارد، اما در بیمه‌هایی که قرار داد آنها در قالب بیمه‌صاحبان حرف و مشاغل آزاد (در جمله بیمه‌زنان خانه‌دار و بیمه دانشجویی) منعقد می‌شود، نرخ‌های ۱۲ درصد، ۱۴ درصد و ۱۸ درصد صرفاً برای تعهدات بلندمدت بازنشستگی و کارافتادگی و فوت است، اما چنانچه بیمه‌شده تمایل به استفاده از خدمات درمانی تأمین اجتماعی را نیز داشته باشد، لازم است همراه با پرداخت حق بیمه ماهیانه با نرخ‌های مشخص شده، برای خود و تعداد افراد تحت تکفل قانونی حق سرانه درمان نیز پرداخت کند، در غیر این صورت استحقاق استفاده از درمان برای خود و افراد تحت تکفل از جمله والدین را نخواهد داشت. در پاسخ به سؤال دوم شما، بیمه‌شده زنان خانه‌دار متقاضی نرخ ۱۲ درصد، در آینده نمی‌توانند از مستمری کارافتادگی استفاده کنند، در غیر این صورت باید یاد ابتدای بیمه شدن نرخ ۱۸ درصد کامل انتخاب شود یا بعدها در صورت تمایل، درخواست تبدیل نرخ ۱۲ درصد به ۱۸ درصد را کند. البته در نرخ ۱۸ درصد، چنانچه طبق ضوابط مربوطه، نیاز به معاینات پزشکی باشد باید قبل از عقد قرارداد یا تبدیل نرخ، با معرفی سازمان تأمین اجتماعی از نظر کارافتادگی مورد معاینات پزشکی قرار گیرد.

در ارتباط با طرح ۳۰۷۰ سازمان تأمین اجتماعی که مربوط به خدمات غیر حضوری این سازمان است، تاکنون چند مورد از خدمات سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر مراجعه حضوری به صورت غیر حضوری نیز انجام می‌پذیرد؟

این خدمات عبارتند از: ارائه شماره حساب بانکی مستمری‌بگیر به صورت غیر حضوری، ابلاغ احکام مطالباتی به صورت الکترونیکی، ارائه خدمات غیر حضوری ابلاغ مفاحساب پیمانکاران به واگذارنده کار و مقاطعه کار به صورت الکترونیکی، ارائه خدمات برقراری غیر حضوری مستمری بازماندگان و تعهدنامه غیر حضوری فرزندان اثاث

بازمانده، غیر حضوری کردن فرایند پرداخت کمک‌هزینه کفن و دفن، پرداخت غیر حضوری کمک‌هزینه ازدواج بلاعوض، احتساب سوابق متقاضیان خرید خدمت سربازی به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه به صورت غیر حضوری، نامنویسی غیر حضوری بیمه‌شدگان از طریق کارفرما، نامنویسی غیر حضوری افراد تبعی با درخواست بیمه‌شده اصلی و یا مستمری‌بگیر بازنشسته و کار افتاده کلی، فرایند تأمین اعتباری استحقاق درمانی بیمه‌شده و افراد تحت تکفل به صورت الکترونیکی و بدون مراجعه بیمه‌شده به شعب و کارگزاری‌ها، همچنین از اواخر سال ۱۳۹۹ چاپ دفترچه‌های درمانی سازمان تأمین اجتماعی متوقف شده و ارائه خدمات درمانی و تشخیصی در بستر الکترونیک انجام می‌شود.

من اخیراً به لباس روحانیت ملبس شده‌ام و ۴۹ سال سن دارم، شنیده‌ام که روحانیون هم می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند؛ در این خصوص نیاز به کسب اطلاعات لازم دارم. لطفاً من را راهنمایی کنید.

طلاب و روحانیون که تحت پوشش مرکز خدمات حوزه‌های علمیه سراسر کشور باشند، چنانچه سن آنها حداکثر ۵۰ سال باشد می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند (اگر سن متقاضی بیشتر از ۵۰ سال باشد لازم است معادل سن اضافی تا سقف مذکور، سابقه قبلی پرداخت حق بیمه نزد سازمان تأمین اجتماعی داشته باشند)، نرخ حق بیمه ۲۷ درصد بوده و دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه افرادی که فاقد سابقه قبلی و یا حداکثر پنج سال سابقه قبلی پرداخت حق بیمه دارند، به انتخاب متقاضی بین حداقل و حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی کار در سال مربوطه است و دستمزد افراد بالای پنج سال سابقه قبلی، به صورت پلکانی و با توجه به سن متقاضی از حداقل دستمزد تا چند برابر حداقل دستمزد است و مسئولیت ارسال لیست و پرداخت حق بیمه به عهده مرکز خدمات حوزه‌های علمیه مربوطه است و سازمان تأمین اجتماعی در قبال دریافت حق بیمه‌های مربوطه، تعهدات بلندمدت و کوتاه‌مدت (غیر از غرامت دستمزد دیام بیماری) و خدمات درمانی را به آنها ارائه می‌کند، این قبیل بیمه‌شدگان موقع مراجعه به مراکز درمانی ملکی و استیجاری سازمان تأمین اجتماعی از پرداخت فرانشیز معاف بوده و درمان آنان رایگان خواهد بود.

من چندین سال است بیمه‌شده سازمان تأمین اجتماعی هستم و در خصوص مقررات این سازمان اطلاعات زیادی ندارم، درباره خرید خدمت سربازی بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی چند سؤال داشتم: آیا خدمت سربازی همه بیمه‌شدگان برای احتساب سابقه بیمه، باید خریداری و مبلغی پرداخت شود؟ در زمان درخواست خرید خدمت سربازی، لازم است فرد بیمه‌شده حتماً پرداز باشد؟ نحوه محاسبه خرید خدمت سربازی به چه صورت است؟

بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی اگر قبل از تاریخ ۸۵/۵/۷ خدمت سربازی را انجام داده باشند و قبل و بعد از خدمت (هر دو مورد قبل از تاریخ مذکور) دارای سابقه پرداخت

بیمه اجباری نزد تأمین اجتماعی بوده، صرف نظر از اینکه در تاریخ تقاضای بیمه‌پرداز باشند یا نباشند، بر اساس رأی دیوان عدالت اداری و به استناد ماده (۹۵) قانون تأمین اجتماعی از پرداخت حق بیمه دوران سربازی معاف بوده و در صورت درخواست بیمه‌شده، مدت خدمت سربازی او بعد از تأیید مراجع مربوطه، به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه در سیستم تأمین اجتماعی ذخیره می‌شود، اما چنانچه بیمه‌شده فاقد شرایط لازم در ماده (۹۵) قانون باشد (یعنی قبل از خدمت فاقد سابقه و یا بعد از خدمت فاقد آن باشد) در این صورت باید نسبت به خرید خدمت اقدام کند، همچنین طبق رأی دیوان عدالت اداری اگر انجام خدمت سربازی بعد از تاریخ ۸۵/۵/۷ صورت گرفته باشد، در هر صورت باید مدت زمان خدمت سربازی مندرج در کارت پایان خدمت خریداری شود و در این خصوص قبلاً مقرر شده بود بیمه‌شده در زمان تقاضای خرید خدمت باید بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی باشد اما طبق دادنامه شماره ۱۴۴۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ الزام به بیمه‌پرداز بودن متقاضی در زمان تقاضا حذف شده است، لذا بیمه‌شدگانی که تمایل به خرید خدمت سربازی دارند قبل از تاریخ تقاضا باید حداقل دو سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، در این حالت شعبه تأمین اجتماعی میانگین حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه طرف آخرین دو سال قبل از تقاضا را ضریب ۳۰ درصد، سپس ضریب مدت خدمت سربازی، (طبق کارت پایان خدمت) کرده، از حاصل به دست آمده ۳۰/۲۳ درصد، سبب ضریب مدت خدمت سربازی، (به صورت نقدی یا اقساط) پرداخت خواهد شد. یادآوری چند نکته هم ضروری به نظر می‌رسد مبنی بر اینکه بعضی از بیمه‌شدگان فکری می‌کنند با کارت معافیت هم می‌توان خدمت سربازی را خریداری کرد اما صرفاً افرادی که به سربازی اعزام و خدمت کرده‌اند می‌توانند از این قانون استفاده کنند، همچنین غیر از مراجعه حضوری، در راستای اجرای طرح ۳۰۷۰ سازمان تأمین اجتماعی، بیمه‌شدگان متقاضی خرید خدمت سربازی می‌توانند در صورت داشتن شرایط مربوطه از طریق سامانه خدمات غیر حضوری هم به نشانی (eservices.tamin.ir) و با ورود به منوی بیمه‌شدگان - محاسبه خرید خدمت سربازی اقدام کنند.

شوهرم که ۲۸ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشت اخیراً از دنیا رفته، چند هفته قبل از فوت، مراحل خرید خدمت سربازی را انجام داد، اما به علت فوت ناگهانی موفق به پرداخت حق بیمه آن نشد، آیا بازماندگان جهت استفاده بیشتر از مستمری متعلقه می‌توانند نسبت به پرداخت حق بیمه سربازی متوفی اقدام کنند؟

طبق مقررات اگر بازماندگان تا سه ماه بعد از فوت بیمه‌شده درخواست پرداخت حق بیمه خدمت سربازی متوفی را داشته باشند، بعد از اعلام بدهی توسط شعبه تأمین اجتماعی به بازماندگان و پرداخت حق بیمه، خدمت سربازی بیمه‌شده متوفی به عنوان سابقه ایشان در سیستم تأمین اجتماعی ذخیره می‌شود. البته اگر درخواست بازماندگان بعد از سپری شدن مهلت سه ماهه مذکور باشد پرونده جهت اظهار نظر نهایی به اداره کل امور بیمه‌شدگان ستاد مرکزی ارسال می‌شود.

احمد فاضلی
کارشناس سازمان
تأمین اجتماعی

غیر از بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، در بقیه مشمولان قانون تأمین اجتماعی، بیمه‌شده صرفاً با پرداخت یک مبلغ مشخص، ضمن استفاده از تعهدات بلندمدت و کوتاه‌مدت، حق استفاده از درمان برای خود و افراد تحت تکفل را دارد.